

همراز با نواهای

شا هجیان

(شایجان)

شامل:

بهترین ترانه های کرمانجی ، ترکی ، فارسی
برداشت از دیوان جعفرقلی ، وکرم واصلی خان
طاهرو زهره سعدی و حافظ و شهریار و ...

گردآورنده : نوروز علی نوروزی

ویراستار:

احمد عضدی

نوروزی ، نوروزعلی ۱۳۳۴ گردآورنده - همراز با نواهای شاهجهان :
شامل بهترین ترانه های کرمانجی ، ترکی ، فارسی / تألیف نوروزعلی نوروزی ،
ویراستار احمد عضدی - بجنورد احمد عضدی ۱۳۸۵ ۳۰۲ ص
isbn-964-96066-6-1

۳۲۰۰۰ ریال

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا

۱- شعر کرمانجی - مجموعه ها ۲- ترانه های ترکی --- ایران - مجموعه ها ۳- ترانه های

ایرانی ۴- شعر فارسی -- قرن ۱۴ - مجموعه ها الف ، عضدی ، احمد ۱۳۲۵ - تدوینگر ،

۸ فا ۹ / ۲۱۰۰۸

ب عنوان ۹ ن ۳۲۵۶ / ۴۴۳ pir

کتابخانه ملی ایران ۷۰۲۰ - ۲۸۵

این مجموعه را به همسر مهربان و بردبارم که در این راه مشوق
اصلی من بوده و مرا در قسمت ترکی این کتاب یاری نموده اند

تقدیم میدارم *** نوروز علی نوروزی

مشخصات کتاب

نام کتاب : همراز با نواهای شاهجهان

گردآورنده : نوروزعلی نوروزی

ویراستار : احمد عضدی

ناشر : انتشارات عضدی

نوبت چاپ : بهار ۱۳۸۵ شمسی

تیراژ: ۳۰۰۰ نسخه

تعداد صفحات ۳۰۲ صفحه

قطع کتاب : وزیری چاپخانه : گلستان

شماره شابک ۹۶۴-۹۶۰۶۶-۶-۱

حق چاپ محفوظ است بهاء ۳۲۰۰ تومان

آدرس ناشر: بجنورد سبزه میدان کوچه پورآدینه پلاک ۹۹ - تلفن ۰۵۸۳-۲۲۳۵۰۱۲

چند جمله در مورد اهمیت موسیقی

اگر می‌خواهید بدانید مردم کشوری متمدن و با فرهنگند و یا آنکه
حاکمان آن چگونه اند به موسیقی آن گوش فرا دهید

(کنفرانس پیامبر چینی)

موسیقی اساس یکپارچگی وجود در طبیعت و بهترین حکمران در عرصه
گیتی است، موسیقی جهان هستی را ملبس به هارمون و قانون گرانی میکند
و روش خردمندانه‌ای برای زندگی ارائه میدهد

(فیثاغورث)

یکی از والاترین اهداف موسیقی گسترش دین و ایمان و تعالی جانهای
فنا نا پذیر است

(فیلیپ اماتول باخ)

موسیقی ایرانی یک طرز تفکر، یک فلسفه، و بیان یک عاطفه است

(پروفسور دکتر حسینی)

موسیقی تلطیف کننده روح و هدایت کننده انسان به تفکر و
اندیشه است و هنرمند باید بدیع باشد و بداهه داشته باشد اگر چنین
نباشد هنر مند نیست

(سید جواد جعفری)

موسیقی نوائست که شنونده را از لحاظ اندیشه خردمند،
از راه قوای جسمانی پرتوان می سازد و مستمع کننده را
باجاذبه‌ای خاص بخداوند تبارک و تعالی نزدیک می
نماید براین اصل نوازندگان را موسیقی خوانند

(احمد عضدی ناشر و شاعر خراسان شمالی)

بنام آنکه خلاق جهان است

نهان از دیده و در دل؟ عیان است

خاطراتی کوتاه از ناشر

در بهار ۱۳۸۴ که برای پخش کتاب فرهنگ ولغت نامه کرمانجی از بجنورد عازم شهراسفرائین بودم نفری مرا شناخت حال واحوالی با اینجانب نمود سپس گفت اگر مایل باشید با آقای نوروزی که سالها اثری گردآورده تماس بگیرم؟

پاسخ دادم باید اثرش را دید چنین بود که از همان داخل اتومبیل با تلفن همراه با آقای نوروزی تماس گرفت چند دقیقه بعد همراه ایشان پس از مراجعه به چند کتابفروشی به منزل رفتیم داخل حیاتشان زیردرخت انجیر نشستیم (چون پیامبر هندی بودای فرزانه که زیردرخت انجیر رسالتش باز یافت) اوتار میزد و من غرق در شورو هیجان واحساس وافر ایشان بودم برآستی که مجلسی دوستانه و بی ریا بود با وجود آنکه مشغول چاپ چند اثر دیگر بودم شور و شوق آقای نوروزی از همان ابتدا مرا مجذوب خویش نمود نتوانستم از زحمات ایشان که در گردآوری تراشه های محلی انجام داده بود، چشم ببوشم چنین بود که سخنان ما گرمتر شد چند روز بعد آقای نوروزی به دفتر انتشاراتی مراجعه نمودند قرارداد نشر بسته شد کتاب تنظیم به اداره فرهنگ وارشد ارجاع داده شد بیاری خداوند موفق شدیم.

احمد عضدی بجنورد

دوست گرامی هنرمند و پژوهشگر جناب آقای مهندس نوروزی

کتاب همراه با نواهای شاه جهان که مجموعه ای از آهنگها و تصنیف

های کردی، ترکی و فارسی است با دقت مطالعه کردیم و از ذوق و سلیقه و هنر و اندیشه ی ناب شما لذت بردم کاری بسیار بزرگ و شایسته ی تحسین است. دوست عزیز بدون هیچ گونه تعارفی عرض می کنم که کار شما برای این مخلص و همه ی دوستان فرهنگ و هنر اصیل ایرانی از ارزش والایی برخوردار است.

از زمانی که هنر موسیقی برای عده ای وسیله معاش و نان گردیده است تلاش و حرارت و عشق صادقانه ی آن جناب به تحقیق و پژوهش و نگاشتن و سرودن آن هم با این همه مشکلات و گرفتاریهای شما و بدون هیچ گونه چشم داشتی، خود دلیل بر ایمان، صداقت و افتخار است. این نکته را متذکر شوم که در استان پهناور خراسان، شما از معدود افرادی هستید که دنیای مکار و پر غوغای کنونی نتوانسته شما را به خود مشغول کند و شما را از تحقیق و پژوهش فرهنگ اصیل و کهن ایران (کرمانجی) باز دارد. همه ی این آهنگها و سروده های ناب و اصیل فرهنگمان به مرور زمان به باد فراموشی سپرده می شد. شما عزیز هنرمند با کاری بزرگ، شایان و تحسین برانگیزی که کرده اید این مجموعه را جمع آوری و ثبت نموده اید و بدین گونه هم توانسته اید از نابودی این سروده ها و اشعار جلوگیری نمایید و هم کار را برای هنرجویان عزیز راحت نموده اید. و این عزیزان می توانند به راحتی آن را در امر آموزش و یادگیری استفاده کنند. و از خداوند بزرگ موفقیت روز افزون شما را در امر نوازندگی، آموزش تحقیق و پژوهش فرهنگ اصیل کرمانجی خواستارم.

به تاریخ ۸۴/۴/۶ قوچان - علی آباد

حاج قربان سلیمانی

برادر گرامی و هنرمند جناب آقای مهندس نوروزی

اکنون که به یاری خداوند متعال کتاب همراه با نواهای شاهجهان ، حاوی تصنیف ها و سروده های کردی ، ترکی و فارسی بچاپ رسیده است ، اینجانب با دقت و حوصله فراوان آنرا مطالعه و بررسی نمودم . باید این نکته را خدمت شما عرض نمایم که در دنیای فعلی ما که زندگی فقط بر مدار پول می چرخد شما از معدود افرادی هستید که توانسته اید به همه ی خواسته های مادی خود پشت پا زده و بدون هیچ گونه چشم داشتی چنین کار بزرگی را به پایان برسانید . از ذوق و سلیقه ناب شما کمال تشکر را دارم . چون بنده معتقدم که هویت ملی و فرهنگی اصیل ایرانی ما بدین گونه حفظ و جاودان خواهد ماند . در پایان امیدوارم که تمام هنرمندان و هنرجویان قدر این اثر ارزشمند را بدانند و از آن استفاده

شایان بنمایند .

دوستدار شما

محمد پکانه

۸۴/۴/۵

همراز با * نواهای شاهجهان

پیشگفتار *****

باز هم چون همیشه ، خورشید خاور که از افق خراسان به آسمان پر کشیده بود ،
درسفر از هفت اقلیم عشق ، دل به جا مانده ی خویش را بهانه بازگشت به آغوش
مهربان و پر رمزو راز **شاهجهان** میکند و چون همیشه مهر بر شانه های استوار آن
گذاشته به تقلید از شقایق های خفته در سایه زار کوهستان در افق سرخ رنگ و
آتشین خویش آرام میگردد غروب کوه های سر به فلک کشیده ی **آلاداغ** افسانه
ای نیست جز تکرار نوای می می و نغمه های نی چوپانان که به همراه گله های
گوسفند و بز ، در راه بازگشت به سیاه چادرهای خویش را در پوشش گرفته اند ،
از گذر های سخت و تیز گردنه ها به ملایمت عبور کرده و خشونت صخره ها را به
پای بی حوصلگی ناشی از گذر روزگار و قدمت هزاران ساله ای بنای کهن
شاهجهان می گذرند ، نسیم شاهجهان شامگاهان حریر پرستاره ی شب را بر روی
آسمان خفته می گستراند تا باز سکونت کوهستان را انعکاس **نوای هرای و**
زمزمه پرده های تار همراه در بر بگیرد ، هنوز هم روی خاکهایی که زیر نور
مهتاب می درخشند جای پای قدمهای یوسف و مجنون فرهادها است که در پی
عشق زلیخا ها و لیسلی و شیرینشان وسعت دره ها و ارتفاع قله های غربت
و تنهائیشان را به امید نشانی از محبوبشان زیر پا گذاشته اند هنوز هم در سایه ی
سوسوی ستارگان ، **ملواری ها** چون حوریان بهشتی بر سر چشمه ها و جویساران
بساط عشق برپا میکنند و موج گیسوان خود را به نشان وفاداری برای عاشقان در
برشان در متن حرکت آبشارها به یادگار میگذارند .

هنوز شعله های رقصان آتش پذیرای جمع مهربان و صمیمی جوانمردانی است

*** V ***

که سر فصل خاطرات گذشته شان را مردانگی و ابهت نام (سردار عوض) و (جبار) شکوه می بخشند و آهنگ شاه ختایی، زارنجی و مثنوی لالایی خواب کود کانی است که زنهای ایل پس از گذراندن روزی سخت و پرکار زیر لب زمزمه میکنند ...

آری، وسعت بیکران دل اهورایی کوهستان تمنای اشتیاق قلبهایی است که تصویر عشق های پاک و بی آلایشان را در آئینه شفاف و خورشید گونه ی روح شاهجان می جویند، و قامت استوار کوه که چون صدفی سر به آسمان سائیده مروارید رازهای ناگفته شان را در وجود خود محبوس کرده است.

اگر با مادر خواندن (نواهای شاهجان) همراه و همسفر شوید بی گمان از نسیم کوهستان نوای پنجه های تار جعفرقلی و راز و نیازهایی که بامعشوق و معبودش میگفت خواهید شنید و ما از این بوستان نغمه های تلخ و شیرین مقداری متناوب در این مجموعه فراهم ساختیم، باشد دل اهل احساس و حافظه ی اهل موسیقی زمانی به خود آید و ازدنیای غم و درد پریشانی رها یابد و به این زیبایی ها حسی سامعه گوش فرا دهد

چند سخن درباره گردآوری این مجموعه

فکر تهیه چنین مجموعه ای به حدود سال ۶۷-۶۸ بر میگردد و نخستین گام جدی از اوایل سال ۷۵ برداشته شد در آغاز با توجه به عدم آشنایی با علم موسیقی و دلایل دیگر هدف فقط گردآوری چند تصنیف و شعر برای اوقات فراغت بود و پس، پس از طی مراحل که در نیمه راه بودم متوجه شدم در لا به لای این نوشته ها و سروده ها (تصنیف های مقامی) اشتباهات و کاستی ها و بدسلیقگی هایی وجود دارد که عمدتاً توسط روستائیان پاکدل بدون آشنایی با فنون شعر و موسیقی،

هنگام کار و زحمت ، در اشتیاق وصل یار و هجران یا جور و ستم اربابان فی البداهه ساخته شده است و همین امر باعث شده که در اذهان عموم موسیقی سالم و ناسالم مطرح شود که به عقیده حقیر عمدتاً طرح چنین مسئله ای از مضمون اشعار و سروده ها ناشی میشود البته بنده شخصاً با اصطلاح موسیقی سالم و ناسالم موافق نیستم و ترجیح میدهم که به جای موسیقی سالم از موسیقی ارزشمند نام ببرم چون معتقدم که هنر بخصوص موسیقی فی نفسه سالم است و بیماری سالم است و بیماری و عدم سلامت در موسیقی معنا و مفهومی ندارد ، لذا باید بگوییم که هنر سالم (ارزشمند) از جمله موسیقی ، هنری است که بتواند با بهره گیری از حس زیبایی شناخت افراد ، موجبات تعالی جوامع بشری را فراهم سازد، براین اصل تصمیم گرفته شد ؛ گلچینی از تصانیف و اشعار ناب عرفانی که توسط بزرگان علم و ادب ایران زمین سروده شده همراه تعدادی متفاوتی از تصنیف های مقامی (ترکی کردی) همراه با آهنگ های رقص در این مجموعه گرد آورده و تقدیم عزیزان اهل دل نمایم بدینوسیله بتوانم اندکی از آن هنر (ارزشمند) که با شئون اسلامی ، ایرانی ما سازگار باشد ارائه دهم چنین بود که این مجموعه در چهار بخش مجزا کردی ، ترکی ، فارسی و فصل رقص در حد توان این حقیر گرد آوری شود ، همچنین علاوه بر اینها چند داستان کوتاه که در پیدایش آهنگها نقشی مؤثر دارند یاد آور شدم ، آهنگهایی که در این مجموعه جمع آوری شده بیشتر آهنگهایی هستند که با دوتار ساز محلی که حالتی عارفانه دارد نواخته میشود درضمن بعضی از این اشعار و سروده ها ممکن است با سلیقه و خلاقیت افراد با کمانچه و دیگر سازها نیز اجرا شود ، در همینجا به عزیزان فرهنگ دوست و ملیت غیور خراسان شمالی خصوصاً کرمانج زبانان این مرز و بوم وعده میدهم بیاری خداوند متعال در اولین فرصت (CD) این مجموعه را تهیه و در اختیارشان قرار دهم تا در امر فرا گیری و آموزش بهتر مورد استفاده قرار گیرد .

در پایان عرایض اینجانب معتقدم که موسیقی به معنای عام همواره در سراسر زندگی انسان جاری و ساری بوده و خواهد بود اگر گزافه نگفته باشم باید بگویم که موسیقی جرئی از وجود آدمی است ، بدون موسیقی میتوان زنده بود اما بعید است که بتوان آسوده و راحت زیست ، آنچه از این گفته و نوشته بدست می آید اعتراف گونه ایست مبنی بر اشتباهات ، نواقص و کاستی ها که بطور حتم در توفیق و مطالعه این مجموعه با آن برخورد خواهید کرد پوزش ما را پیشاپیش پذیرا باشید با وعده آنکه در چاپهای بعدی این قبیل موارد برطرف گردد

برادر کوچک شما نوروزعلی نوروزی دبیر آموزش پرورش اسفراین

فهرست قرآنه های کرمانجی

عنوان	صفحه
چند جمله درباره اهمیت موسیقی	۱
تقدیر از نگارنده	۲ و ۳
پیشگفتار	۷
دیوان محمد جعفرقلی زنگلی	۱۱
وصف علی	۱۲
حج و معراج	۱۳
شان ایمام رضا	۱۴
شعر جعفرقلی	۱۵
بارلها کریم	۱۶
عندلیب	۱۷
عاشقانه	۱۸
بیت الحرم	۲۰
خلکو جعفرقلی	۲۱
داستان الله مزاره	۲۳
یار وفادار	۲۶

صفحه	عنوان
۲۷	فریده
۲۸	جلگه جاجرم
۲۹	لیلانه
۳۰	اسمر اسمر
۳۱	ملکه مه له مه
۳۲	سونه
۳۳	میرم
۳۴	کچک نازمکه یالا
۳۵	مریم یاخه و دراو
۳۶	سکینه
۳۷	جدائی
۳۸	کچک چار برجی
۳۹	ملواری
۴۰	لورک بانو شیروانی
۴۱	خجه لوره
۴۲	لورک
۴۳	فاطمه جانہ
۴۴	شاه ختائی

صفحه	عنوان
۴۵	آهنگ لو
۴۶	سردار عوض خان
۴۸	لیلانه
۴۹	گل زری
۵۰	زری جان
۵۱	گلن دیت مام
۵۲	خان جان و
۵۳	لیلی لیلو
۵۴	نه نه
۵۵	بیاض
۵۶	الله خاده
۵۷	شیشه و گلاو
۵۹	زراو دنالم
۶۰	خانلر وره مه مرار دی
۶۱	زاره مگری له بن مرخه مه
۶۲	میرم زراوه
۶۳	قزاق
۶۴	مسته کلاتی

صفحه	عنوان
۶۵	آله له ظفرو
۶۶	حسن خان و فاطمه کانه
۶۷	ارمانه سیسه
۶۸	درنا
۶۹	دلّاله
۷۰	دلان دلرزینه
۷۱	گل لمن
۷۲	زهراقچه
۷۳	لاله زارقره مانی
۷۴	ایمامه گرمه
۷۵	گرده جانه
۷۶	یارمه نرانی و
۷۷	برمه برمه
۷۸	لای لای
۷۹	شوان شیرممد
۸۰	توسل
۸۱	مناجات جعفرقلی

صفحه	عنوان
۸۲	قلندر و مستانه
۸۳	لیلی بش قارداش
۸۴	قصیده یاری رسان له دنه ناوینم جز پیغمبر
۸۶	ترکیب بندی بیاد نوروز باستانی
۸۸	غزلی کرمانجی با آهنگ استاد سخن سعدی
۹۰	غزل عاشق
۹۱	شعری با آهنگ گروه شیدا

آهنگ های رقص از صفحه ۹۲ تا ۱۰۱

فہرست قسمت ترکی

صفحہ	عنوان
۱۰۲	تجنیس
۱۰۳	نوائی سلطان عشق
۱۰۴	شعری از کتاب قمری
۱۰۵	کرم استاد شہریار
۱۰۶	داستان پیدایش آہنگ زارنجی
۱۱۰	زارنجی گرایلی
۱۱۱	نالش
۱۱۲	یدک ہرای
۱۱۳	خوش گلدین
۱۱۴	اویان اویان
۱۱۵	نوائی
۱۱۶	جیران بکڑ
۱۱۷	نوائی باسبک بہرامی
۱۱۸	داستان دوست محمد و آی جمال
۱۲۳	نرگس
۱۲۴	فانی دنیا = کور اوغلی

صفحه	عنوان
۱۲۵	بی وفا
۱۲۶	دویتی آذربایجانی
۱۲۷	نوائی قمری
۱۲۸	کرم اصلی خان
۱۲۹	سالانه
۱۳۰	داستان حاجی قولاق
۱۳۷	گوزل
۱۳۸	مناجات جعفرقلی
۱۳۹	هرای
۱۴۰	دینم دینم
۱۴۱	پری گل
۱۴۲	بش قارداش
۱۴۳	شاه ختائی
۱۴۴	طاهر و زهره
۱۴۵	یوسف و زلیخا
۱۴۶	جعفرقلی
۱۴۷	عرفانی
۱۴۸	ریحان ریحان

صفحه	عنوان
۱۴۹	فاطمه گلن جان
۱۵۰	نوائی
۱۵۱	گلی گلنار
۱۵۲	آراز
۱۵۳	بارساق
۱۵۴	زاهد
۱۵۵	کرم اصلی خان
۱۵۶	سرو ناز زلیخا
۱۵۷	له یاره
۱۵۸	گوزل
۱۵۹	له یاره = قادر الله سنی
۱۶۰	نالش ترکیبی
۱۶۱	جدائی = طاهر و زهره
۱۶۲	طاهر و زهره
۱۶۳	کرم یاندم
۱۶۴	جبار
۱۶۵	مقام بلبل
۱۶۶	توسل

صفحه	عنوان
۱۶۷	دادالیندن
۱۶۸	خاله نرگس
۱۶۹	آق نور
۱۷۰	عیب ایدمه
۱۷۱	آخه می میرم نباشی
۱۷۲	کرم اصلی خان
۱۷۳	حسین یار
۱۷۴	غزامت
۱۷۵	این جتمه
۱۷۶	خاله نرگس
۱۷۷	کفتر و لاجین
۱۷۹	شاه ختائی ترکی
۱۸۰	قسمتی از حیدر بابایه

فهرست قسمت فارسی

صفحه	عنوان
۱۸۳	باکاروان کریلا
۱۸۴	داستان نقل دختر
۲۰۴ و ۲۰۵	دو غزل از حافظ
۲۰۶	زندگی بی چشم تو
۲۰۷	سکوت کویر
۲۰۸	فاطمه گلن جان
۲۰۹	افشاری
۲۱۰	بشنو از نی مثنوی مولانا
۲۱۱	انتظار
۲۱۲	باهم بخونیم
۲۱۳	چهارگاه
۲۱۴	واحد هاتف اصفهانی
۲۱۵	یار گلم
۲۱۶	بی وفا استاد شهریار

صفحه	عنوان
۲۱۷	درنا
۲۱۸	بحر طویل
۲۱۹	جان مه جانان مه
۲۲۰	شاه ختائی
۲۲۱	شوریده
۲۲۲	فلک خوانی خراسانی
۲۲۳	ریحانه
۲۲۴	نالش ترکیبی
۲۲۵	وای جونم
۲۲۶	مرغ شب
۲۲۷	زهره
۲۲۸	هرایی
۲۲۹	بارون بارونه
۲۳۰	شاه ختائی
۲۳۱	بازگشت فرید
۲۳۲	هالای لای
۲۳۳	بحر طویل نوروزی
۲۳۵	بحر طویل فخری

صفحه	عنوان
۲۳۶	نازی جان
۲۳۷	شلنگی
۲۳۹	وفای گل
۲۴۰	مهمان
۲۴۱	سبزه نگار
۲۴۲	نوائی تربت جامی
۲۴۳	دختر فراشباشی
۲۴۴	روم حجله
۲۴۵	عاشق جان نثار
۲۴۶	سرو خرامان
۲۴۷	گل اندام
۲۴۸	الله مزاره سیما بینا
۲۴۹	نازنین
۲۵۰	خال هندو
۲۵۱	بی وفا
۲۵۲	محتاج
۲۵۳	آراز
۲۵۴	غقیل

صفحه	عنوان
۲۵۵ و ۲۵۶	شاه صنم
۲۵۷	هی لو هی لو لو شروانی
۲۵۸	فاطمه سلطان
۲۵۹	پیمان رغبت
۲۶۰	ای آشنا
۲۶۱	اشعار شیخ بهائی
۲۶۲	گل گشت عارف قزوینی
۲۶۳	مردان خدا
۲۶۴	حال دل حافظ (شجریان)
۲۶۵	مستان خدا
۲۶۶	دل پریشان
۲۶۷	سکوت زمان
۲۶۸	دل شیدا
۲۶۹	مقام هرایبی
۲۷۰	آمان آی آمان
۲۷۱	ای یار جانی
۲۷۲	انتظار
۲۷۳	وای جونم وای عمرم

صفحه	عنوان
۲۷۴	ترکیب دوم صحرا
۲۷۵	باید خریدارم شوی
۲۷۶	لیلای دامغانی
۲۷۷	مخمس بهانی
۲۷۸	دختر قوچانی ستار زاده
۲۷۹	دردت بجوم
۲۸۰	مجنون
۲۸۱	بلند بالا
۲۸۲	نازنین
۲۸۳	یار میگوید الله
۲۸۴	آهوی من
۲۸۵	نوائی
۲۸۶	شاه ختائی
۲۸۷	برغ سحر
۲۸۸	پایان سخن یا علی

